

ὅτι ἤθελε ζῆσαι ἀκόμη περισσότερον ἢ ὁ βασιλεὺς δὲν προσεκάλει αὐτὸν ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν αὐλὴν ὅπου ἐβλάβη ὑπὸ τῆς βασιλικῆς διαίτης.

Ἡ μακροβιότης φαίνεται ὅτι ἦτο προνόμιον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων. Ὁ Ἐπιμενίδης ἐζήσεν 167 ἔτη, ὁ Ζήνων 102, ὁ Δημόκριτος 104, ὁ Πύρρων ὅστις ἤρκειτο καὶ αὐτὸν τὴν ὑπαρξίν του, 90, ὁ Διογένης ἂν

καὶ μὴ μεταχειριζόμενος οὐδὲ ὅπως σάπωνα, 90, ὁ Ἴπποκράτης, 71, ὁ Πλάτων, 82, ὁ Ἰσοκράτης, 98, ὁ Γορδίας, 107. Δίχως τοῦ κωνεῖου καὶ τῆς σπάθης τοῦ ρωμαίου

στρατιώτου τὰ 70 ἔτη τοῦ Σωκράτους καὶ τὰ 75 τοῦ Ἀρχιμήδους κύριος οἶδε ὑπὸ πόσων θά ἠκολουθοῦντο. Τὸ Ἰσχυρὸν καὶ μεγαλοφυὲς πνεῦμα τοῦ Πινδάρου οὐδὲν εἶχεν ἀπολέσει κατὰ τὸ 84 ἔτος καὶ ὁ Σιμωνίδης ὅστις εἰς τι τῶν ἀσμάτων του λέγει, ὅτι «ὁ Θεὸς ἀρπάζει νέους τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπωμένους» ἐστεφανώθη τῷ 90 ἔτει τῆς ἡλικίας του.

Αἱ βιογραφίαι τῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων δὲν ἀναφέρουσι παραδείγματα ἐκτάκτου μακροβιότητος. Ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ κόσμου ὁ βίος καταστρέφεται εὐκολώτερον ἢ ἐν ταῖς φειδραῖς ἑλληνικαῖς πόλεσι. Μόνον ὁ Πλίνιος ἀναφέρει, στηριζόμενος ἐπὶ ἐπισήμων πληροφοριῶν, παραδείγματα ἐκτάκτου μακροβιότητος 81 προσώπων συγχρόνων του, ἐξ ὧν 54 ἦσαν ἡλικίας 100 μέχρις 110 ἐτῶν, 27 δὲ, μέχρις 140.

Τὸ ὥραϊον φύλον ἐν τούτοις παρουσιάζει ἡμῖν ἐν Ῥώμῃ περιεργὰ παραδείγματα. Τερεντία ἡ σύζυγος τοῦ Κικέρωνος ἐζήσεν 103 ἔτη. Κλωδία ἡ σύζυγος Ὀφιλίου τινὸς 115. Δύο δὲ ἦθοποιοὶ εἰσὶ περίφημοι ἐπὶ μακροβιότητι ἢ μία τούτων Λουκίλλη καλουμένη εἰργάσθη ὡς κωμικὴ εἰς τὸ θέατρον ἐπὶ ἓνα περίπου αἰῶνα, ἢ δὲ Γαλλερία παρέστησε παιγνιδία τινα κατὰ τὸ 104 ἔτος τῆς ἡλικίας της καὶ 91 ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβάσεώς της. Ὁ Πλίνιος διηγεῖται παρόμοιον τι περὶ τοῦ χερουτοῦ Στεφάνου, qui brimus logalas instituit, ὅστις ἀφ' οὗ εἶχε χορεύσει εἰς τοὺς ἰδιωτικὸς χοροὺς τοῦ Ἀγούστου ἐχόρευσε καὶ εἰς τοὺς τοῦ Κλαυδίου 63 ἔτη κατόπιν, ἐζήσε δὲ ὀλίγα ἔτη προσέτι.

Πλέον τοῦ κλίματος καὶ τῆς διαίτης, ἥτις, κατὰ Πλούταρχον, εἶναι ἡ μόνη αἰτία τῆς μακροβιότητος, «καὶ κατὰ πάσαν τὴν γῆν καὶ κατὰ πάντα ἀέρα μακρόβιοι γεγόνασιν ἄνδρες οἱ γυμνασίους τοῖς καθήκουσι καὶ διαίτη τῇ ἐπιτηδαιοτάτῃ πρὸς ὑγιάν χρώμενοι» ἐπηρεάζουσι πολὺ τὴν

ἀνθρωπίνην ζωὴν αἱ οἰκονομικαὶ ἠθικαὶ περιστάσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ εὐνοικωτέρα περίστασις μακροβιότητος, λέγει ὁ κ. Qnellelet, εἶναι ὁ τακτικὸς καὶ μὴ ταρασσόμενος ὑπὸ περιπετειῶν βίος. Εἰς τοὺς πτωχοὺς εἶναι δυσκολωτέρα ἢ μακροβιότης ἢ εἰς τοὺς πλουσίους· ἀλλ' ὁ φιλήδονος πλούσιος ἔχει ὀλιγώτεραν ἐλπίδα μακροβιότητος ἢ ὁ ἐργατικὸς πτωχός.

Ὁ κύριος Κάσπαρ καθηγητὴς ἐν Βερολίῳ συνέταξε τὴν ἐξῆς στατιστικὴν τῶν ὑπερβαίνοντων τὸ 70 ἔτος τῆς ἡλικίας των :

Μεταξὺ	100 Θεολόγων	42
»	» Γεωργῶν	40
»	» Ἀνωτέρων ὑπαλλήλων	35
»	» Ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων	35
»	» Στρατιωτικῶν	32
»	» Δικηγόρων	28
»	» Διδασκάλων	27
»	» Ἱατρῶν	24

Ὡστε εἰς θεολόγος δύναται νὰ ἔχη διττὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ φθάσῃ τὸ 70 ἔτος ἢ εἰς ἱατρός. Πιστεύομεν ὅτι ἡ εἰδησις αὕτη θὰ εὐχαριστήσῃ λίαν τοὺς κήρυκας τοῦ θεοῦ λόγου, διότι ἱκανοποιοῦνται αἱ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπηρεσίαι αὐτῶν. Ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ τοῖς παρουσιάσωμεν μέγιστον ἀριθμὸν σοφῶν ἢ κιστὰ θεολόγων τιμωρηθέντων διὰ μακρᾶς διαμονῆς ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος· π. χ. οἱ Hobbes, Βολταῖρος, Φοντενέλ, Κοεθθε, Κέπλερος, Χάλλυ, Οὐμβόλδος καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Κοραῆς, ὁ Καίρης κλπ. Ὁ δὲ μέγας μαθηματικὸς Causs ὀδοηκοντούτης προσεβλήθη ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις του θὰ ἐλαττωθῶσι θέλων λοιπὸν νὰ τὰς διατηρήσῃ ἐσπούδαζε τὴν Σανσκριτικὴν καὶ κατέστη εἰς τῶν ἀρίστων Ἰνδολόγων. Ἀναλογιζόμενός τις ταῦτα ἀναμιμνήσκειται τοῦ ῥητοῦ τοῦ Montaigne «ἔλαβε τὴν ὄρεξιν νὰ μακροβιώσῃ».

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ.

ΛΥΠΗΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ.

Α'.

Ἰτῆς κλωνάρι δόστε μου, γιατί ἡ δάφνη τώρα
 Ἰστὴ γῆ μας δὲν φουντώνει πλῆθ, εἰς ἄλλῃ βγαίνει χόρρα.

Φέρτε κυπαρισσιῦ κλαδί τῆ λύρα νὰ στολίσω,
Καί λυπηρὸ, νεκρόσμο τραγοῦδι ν' ἀρχηνίσω. . .
'Αχ' σὲ ἡμέραις σάν αὐταῖς, π' ἀ ν ά σ τ α σ ι μυρίζει,
Καί τὸ φεγγάρι ὁ Σταυρὸς τῆς λευτεριάς κορμνίζει,
Σὲ 'μέραις ποῦ θά ψάλλουνε «Χριστὸς Ἀνέστη» ἄλλοι,
'Ἡ λύρα ἡ Ἑλληνικὴ μοιρολογᾷ, δὲν ψάλλει!
Φέρτε κυπαρισσιῦ κλαδί, αὐτὸ σ' ἐμᾶς ταιριάζει,
'Ἡ δάφνη θέλει μέτωπα 'ψηλά καὶ δὲν μᾶς μοιάζει. . .

B'

'Ἄλλου, ἄλλου, εἰς ἄλλη γῆ, εἰς ἄλλαις χώραις βγαίνει!
Δὲν τὴν δροσιζεῖ τὸ νερὸ μονάχο, τὴν μαραίνει.
Τὰ παινεμένα τῆς κλαδίᾳ 'στὸ αἷμα ξεφυτρώνουν. . .
Δὲν βγαίνουν τὰ λουλούδια τῆς ἐκεῖ ποῦ ξεφαντώνουν,
'Στὰ θέατρα καὶ 'στοὺς χοροὺς, 'σὰ φράγκικα τραγοῦδια...
'Στοὺς κάμπους τῆς τιμῆς ἀνοῦν τ' ἀθάνατα λουλούδια!
Φύλλο, κλαρί δὲ 'βρίσκεται σ' ἐμᾶς, μὴ τὸ ζητεῖτε,
Στὴ Κοιμητῆρι μοναχᾷ δαφνώνα θενὰ βρῆτε.
'Εκεῖ ποῦ ἡ Μαρτιάτικαις νυχτώθησαν ἡμέραις,
Τῆς Ἀγίας Λαύρας τὰ παιδιᾶ, τῶν νόθων οἱ Πατέρες...
Τῶν νόθων, ναί! δὲν μοιάζομεν ἐμεῖς παιδιᾶ δικὰ τους,
Καί δὲν ἐλάβαμε ζωὴ ἀπ' τὴν πλατιά καρδίᾳ τους.
'Κεῖνο τὸ αἷμα στέρεψε ποῦ Κ ο ι ν ω ν ἱ α ἐγίνη,
'Στοῦ Καρχίσκου τὴν καρδίᾳ, 'στὰ στήθιζ τοῦ Κανάρη'
'Ὁ αἰτὸς αἰτόπουλα ὀπίσω του ἀρίνει,

Λιοντάρι τὸ λιοντάρι. . .

Καὶ πέστε μου, αἰτοῦ φωτιά ἀν' ἔχει ἡ ματιά μας,
Καὶ ἀπὸ χαίτη λιονταροῦ μία τρίχα τὰ μαλλιά μας!

Γ'

Σώπασε, Μοῦσα, σώπασε' παραίτα τὸ φαρμάκι,
'Ἡ ψάλε τῆς Μ α ν τ ᾶ μ ' Α γ κ ὼ κανένα τραγοῦδάκι...
Γίνου καρφρέφτης τοῦ καιροῦ ποῦ ζῆς, δυστυχισμένη,
Καὶ ξέχασε τὴ γενεὰ ποῦ ζῆ κ' ἀποθαμμένη. . .
'Ἄς μὴ σ' ἀνάβῃ τὴν καρδίᾳ τῆς Λαύρας τὸ μπαρουτι!
Μήπως θαρρῆεις πῶς ἡ Ἑλλάς ἐ κ ε ἶ ν η, εἶναι ο ὔ τ η ς ; .
'Εκεῖν' ἐπίστευε Θεὸ, μᾶ-τούτη δὲν πιστεύει'
Χυδαῖος μόνου τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα λατρεύει. . .
'Εκεῖνη ἦτον ἡ Ἑλλάς, ταῦ Σ ο λ ω ν ε ἰ ο υ . . .
'Ἡ πρώτη ἐτραγοῦδαε μὲ τὸ βαρὺ Μηλιώνη,
Καὶ τούτη τώρα τραγοῦδει ἐκεῖ ποῦ ξεφαντώνει.
Μπροστὰ 'στὴ δεύτερη 'μπορεῖ ἡ πρώτη νὰ προβάλλη:
'Ἡ μὴ ἐφοῦκτενε σπαθί, χειροκίτι βᾶξ' ἡ ἄλλη. . .

'Αχ' ἡ Ἑλλάς ἀπέθανε κ' οἱ Ἑλληνές τῆς ὄλοι,
Καί τὸ μεγάλο χέρσωσαν τὰ χρόνια περιβόλι!

Δ'

'Ἀπὸ τὴ μίαν ἄκρα τῆς ἕως τὴν ἄλλη τώρα,
'Ἀνάφτει τῆς Ἀνατολῆς καὶ καίεται ἡ χώρα'
'Ὁ κόσμος ὄλος 'στ' ἄρματα τὰ χέρια του ξαπλώνει,
Λαοὶ μὲ δίχως ὄνομα ἀκόμη καὶ ἡ Κίνα,
Καὶ μόνου, μόνου ἡ Ἑλλάς τὰ χέρια τῆς σταυρώνει'
Τῆς φθάν' ἡ Πελοπόννησος, τῆς φθάνει ἡ Ἀθήνα. . .
Τί εἶναι τῆς Ἀνατολῆς τὸ ζήτημα γιὰ Κεῖνη,
Καὶ τί ἀν' τόσα τῆς παδίᾳ 'στὰ σίδερα παθαίνουν;
'Ἀν τὴ Μακεδονία τῆς ὁ Σλαῦος καταπίνη,
Καὶ τὴν κληρονομία τῆς ἠμόδοξοι 'ματιάζουν; . . .
Σώπασε, Μοῦσα, σώπασε' παραίτα τὸ φαρμάκι,
'Ἡ ψάλε τῆς Μ α ν τ ᾶ μ ' Α γ κ ὼ κανένα τραγοῦδάκι...
Γίνου καρφρέφτης τοῦ καιροῦ ποῦ ζῆς, δυστυχισμένη,
Καὶ ξέχασε τὴ γενεὰ ποῦ ζῆ κ' ἀποθαμμένη. . .
Φέρτε κυπαρισσιῦ κλαδί, αὐτὸ σ' ἐμᾶς ταιριάζει,
'Ἡ δάφνη θέλει μέτωπα ψιλά καὶ δὲν μᾶς μοιάζει. . .

Λύσις τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος,

τὸ Κ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Σχετικὸν μὲ τοὺς ἀνθρώπους κ' ἀναπόσπαστον ὑπάρχω,
'Επὶ δὲ τοῦ ἐμπορίου αἰωνίως ἐγὼ ἄρχω.
Εἰς τὴν γέννησίν σου, φίλε, παρ' ἐμοῦ περιεβλήθης,
'Ἀπειράκις 'ς τὴν ζωὴν σου παρ' ἐμοῦ εὐηργετήθης.
Κ' εἰς τὸν θάνατον ἀκόμη μετὰ σοῦ θ' ἀκολουθήσω,
Εἰς τοῦ τάφου σου τὰ βᾶθη μετὰ σοῦ θά κατοικήσω.
'Ἀν ποτε ὅμως τολμήσης νὰ μὲ ἀποκεφαλίσης,
Φοβερὰν θά λάβω ὄψιν, μόλις, φίλε, μὲ κεντήσης.
Τότε φάντασμα θά γίνω 'μέρα νύκτα νὰ γυρίζω,
Καὶ τοὺς πάντας νὰ φοβίζω.
Πλὴν ἀν τύχη καὶ μοῦ κήψης παρακάτω τὸν αὐχένα,
Θά πιστεύσης ὅτι ἔχεις τὰ μυαλά σου δὰ χαμένα'
Γιατί' ἔξαφνα θ' ἀκούσης ν' ἀναπέμψω μελωδίαν,
Καὶ ὁ φόβος σου ὁ τόσος θά τραπῆ εἰς εὐθυμίαν.